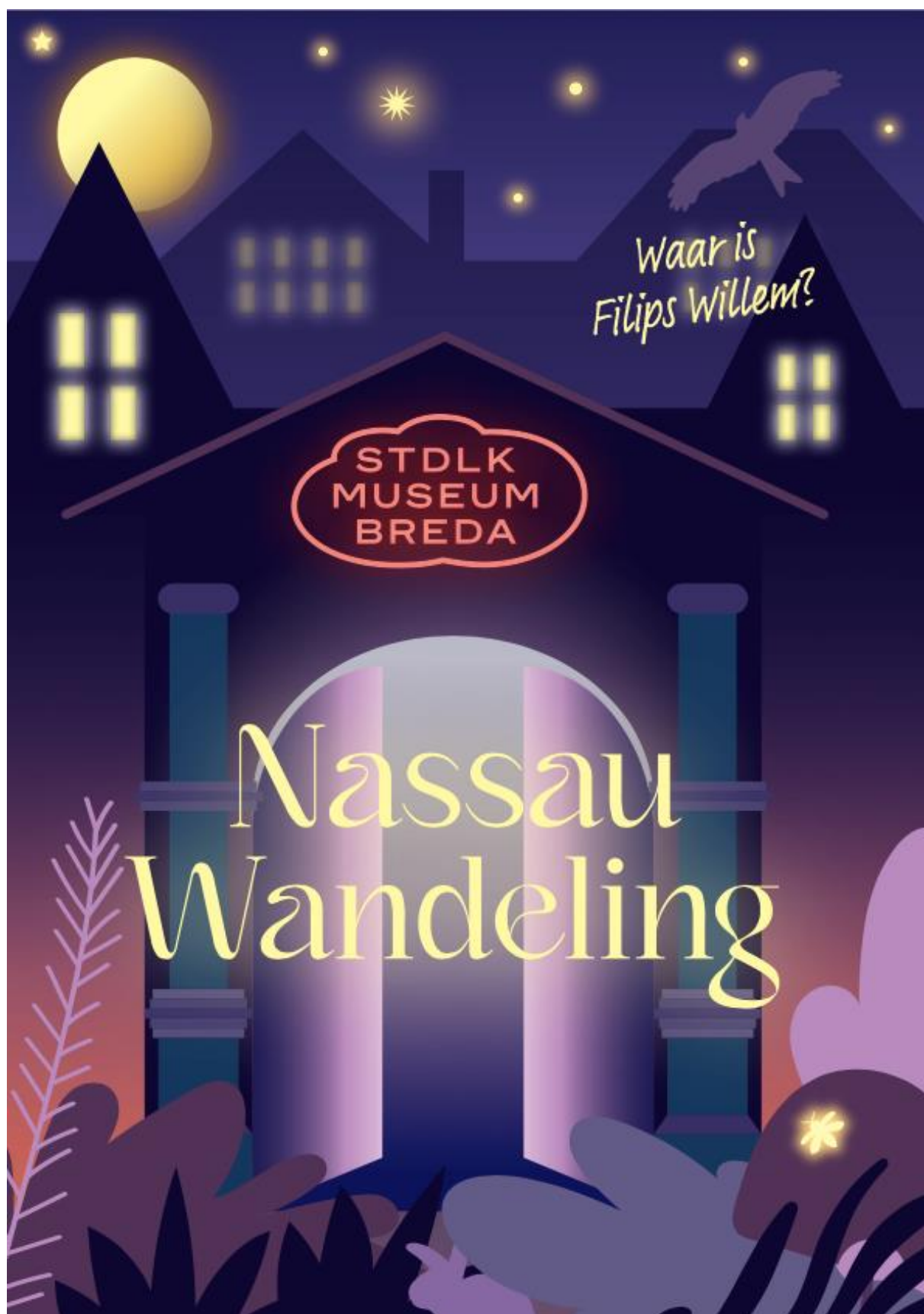

Handleiding leerkracht

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Leerdoelen	3
Programma	4
Verwerkingsopdracht	5

Inleiding

Stedelijk Museum Breda biedt leerlingen uit groep 7-8 de Nassauwandeling aan. Tijdens dit 2 uur durende programma maken de leerlingen kennis met de Nassaus in Breda, via een bezoek aan het museum en een speurtocht door de stad. Zo ontdekken ze de geschiedenis van de stad op actieve en praktische wijze en wordt het erfgoed van Breda zo tastbaar mogelijk.

Het programma

Bij aankomst in het museum bezoeken de leerlingen, begeleid door een museumdocent, de tentoonstelling *De Nassaus van Breda – Kasteel, stad en land*. Daar luisteren ze, onder begeleiding van een museumdocent, het audioverhaal. Hierin vertelt Filips Willem, zoon van Willem van Oranje - Nassau, zijn verhaal: hij is ontvoerd naar Spanje door de Spaanse koning, naar aanleiding van diens conflict met zijn vader. De leerlingen krijgen de opdracht om Filips Willem te helpen te ontrafelen waar hij precies gevangen zat. In groepjes gaan de leerlingen aan de slag met de speurtocht, elk groepje loopt de route in een andere volgorde.

Tijdens de speurtocht door Breda komen ze steeds verschillende leden van de familie Nassau tegen. Deze personages stellen vragen aan de leerlingen: de antwoorden op die vragen helpen de leerlingen de code te kraken van de locatie van Filips Willems gevangenschap. Na de speurtocht komen de leerlingen terug in het museum om met hun antwoorden een code te ontcijferen en Filips' locatie te ontdekken. Omdat niet alle groepjes tegelijk terugkomen, ligt er voor de leerlingen die de speurtocht opgelost hebben een creatieve verwerkingsopdracht klaar: ze maken een eigen familiewapen, vergelijkbaar met dat van de familie Nassau. Deze opdracht kan thuis of in de klas afgemaakt worden. Ook krijgen de leerlingen een klein presentje, als dank voor hun hulp.

Docentenhandleiding

Deze handleiding is bedoeld voor leerkrachten en begeleiders van scholen die deelnemen aan het educatieprogramma rondom de Nassauwandeling. In deze handleiding staat:

- overzicht van de leerdoelen van het educatieprogramma;
- wat van de leerkracht wordt gevraagd;
- uitleg over het museumbezoek en de speurtocht;
- inhoudelijke uitleg en aanvullende informatie over de Nassaus in Breda;
- voorstel voor een verwerkingsopdracht voor in de klas;
- de stamboom van de familie Nassau (bijlage).

Leerdoelen

De leerlingen:

- maken kennis met de Bredase Nassaus,
- krijgen inhoudelijke informatie over de familieleden die in Breda hebben gewoond,
- leren over de cultuur van verschillende periodes in de geschiedenis van Breda,
- leren over belangrijke historische gebeurtenissen uit de Bredase en Nederlandse geschiedenis,
- leren over de identiteit van de stad,
- leren zich te oriënteren met een kaart,
- maken kennis met verschillende vormen van kunst,
- krijgen begrip voor de totstandkoming en de context van het erfgoed in Breda en krijgen er waardering voor,
- leren kritisch te kijken naar vorm, functie en inhoud van kunstwerken en erfgoed,
- leren invulling te geven aan de betekenis van erfgoed en herop te reflecteren,
- maken kennis met historische locaties,
- maken kennis met Stedelijk Museum Breda en zijn collectie; een belangrijk culturele plek in gemeente Breda.

Ook sluit het programma aan op de volgende kerndoelen. De leerlingen:

- leren informatie werven uit gesproken taal, en kunnen deze gestructureerd weergeven (Kerndoel 1),
- leren informatie te achterhalen uit informatieve en instructieve teksten (Kerndoel 4),
- leren zich redzaam te gedragen in sociaal opzicht, als verkeersdeelnemer en consument (Kerndoel 35),
- leren omgaan met een kaart en atlas, beheersen de basistopografie en ontwikkelen een eigentijds geografisch wereldbeeld (Kerndoel 50),
- leren gebruik te maken van historische bronnen, en ze leren aanduidingen van tijd en tijdsindeling te hanteren (Kerndoel 51),
- leren over de belangrijke historische personen en gebeurtenissen in de Nederlandse geschiedenis en kunnen die aan de hand van voorbeelden verbinden met de wereldgeschiedenis (Kerndoel 53),
- verwerven enige kennis over het kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed (Kerndoel 56).

Tot slot is liggen de culturele vermogens van de doorlopende leerlijn erfgoed, van de Culturele Ladekast, aan de basis van dit programma. Reflectief, receptief en analyserend vermogen komen allen aan bod.

Wat van de leerkracht gevraagd wordt

Van leerkrachten wordt gevraagd om het museumbezoek te organiseren. Daar valt het vervoer van en naar het museum onder, en het verzorgen van voldoende begeleiders. De hoeveelheid is afhankelijk van de grootte van de klas: groepjes bestaan uit 6 tot 7 leerlingen, en elk groepje heeft ten minste één begeleider nodig.

Daarnaast ondersteunen de leerkrachten de museumdocent tijdens het bezoek. In het museum vragen we de leerlingen om rekening te houden met de andere bezoekers, rustig te lopen en om de objecten in de tentoonstelling niet aan te raken. Dit wordt in het museum genoemd, maar kan al van tevoren in de klas worden besproken.

Programma

Museumbezoek en speurtocht

Ontvangst en garderobe: 5 minuten

Duur bezoek tentoonstelling en uitleg: 20 minuten

Duur speurtocht: 80 min

Code kraken in museum (en mogelijkheid tot extra opdracht): 15 min

Totaal: 120 min

Als voorbereiding op het museumbezoek vragen wij je om de klas alvast te verdelen in vier groepen van ongeveer 6 à 7 leerlingen (per groep gaat dus minstens één begeleider mee).

Bezoek aan de tentoonstelling

Bij aankomst in het museum worden de leerlingen ontvangen door een museumdocent. Deze begeleidt de groep naar de tentoonstellingszaal en introduceert kort de tentoonstelling. Dan laat de museumdocent de audiotour horen, waarin het personage Filips Willem vertelt over zijn familie en zijn leven. Verschillende andere leden van de familie Nassau worden geïntroduceerd en een aantal objecten uitgelicht. Hierna legt de museumdocent uit wat de leerlingen gaan doen. Filips Willem, zoon van Willem van Oranje-Nassau, is ontvoerd door de Spaanse koning en heeft de hulp van de leerlingen nodig om zijn locatie te ontcijferen.

Uitleg speurtocht en vragen

De leerlingen worden in hun groepjes verdeeld en gaan met minstens één begeleider per groep de stad in. Ze krijgen allemaal een vragenboekje en een potlood mee. Ze starten elk op een van de vijf locaties: Begijnhof, Park Valkenberg, Kasteel van Breda, Spanjaardsgat en de Grote Kerk. Bij elke locatie 'ontmoeten' de leerlingen een nieuw personage: een familielid of bekende van de Nassaus. Zo lezen de leerlingen de informatie over deze plek, weten ze waar ze zijn en wat het verband is met de familie Nassau. Bij iedere locatie worden twee soorten vragen gesteld: algemene vragen en codevragen. De algemene vragen zijn voornamelijk kijkvragen en gaan over wat er te zien is op de locatie. De codevragen kunnen alleen beantwoord worden met een getal, tenzij het een meerkeuzevraag is. Dan staat het getal onder het goede antwoord. Op de achterzijde van het boekje is plaats om de antwoorden op de codevragen in te vullen. Aan de hand hiervan ontstaat een getallencode, die de leerlingen in het museum met een decoder moeten kraken. Als dit lukt, weten ze de naam en de coördinaten van de stad waar Filips Willem gevangen wordt gehouden door de Spaanse koning. Met deze gegevens kunnen ze de plaatsnaam omcirkelen op een kaart die in het museum ligt. Na een korte nabespreking bedankt de museumdocent de kinderen voor hun hulp en geeft hen namens Willem van Oranje-Nassau een presentje.

Bij deze handleiding ontvang je een PowerPoint met daarin de antwoorden op de vragen van het boekje. Deze kan je gebruiken om de antwoorden na te bespreken in de klas na afloop van het museumbezoek.

Verwerkingsopdracht

Na de speurtocht kan je als leerkracht kiezen voor een verwerkingsopdracht op school. Zoals eerder beschreven ontvangen de leerlingen in het museum al een creatieve verwerkingsopdracht. Omdat sommige groepjes eerder terugkomen dan andere, zal het verschillen hoe ver de leerlingen hier mee zijn. Ze maken een eigen (familie)wapen, waarbij steeds parallellen getrokken worden naar wat ze over en van de familie Nassau hebben geleerd. Deze opdracht kunnen ze in de klas (of eventueel thuis) afmaken. Het eindresultaat kan dan in de les besproken worden.

Een ander suggestie is het geven van presentaties over wat de leerlingen hebben geleerd. De klas wordt in groepjes gedeeld. Elk groepje geeft een korte presentatie over een onderwerp dat tijdens de speurtocht aan bod is gekomen. Dit kan bijvoorbeeld een persoon, een locatie of een gebeurtenis zijn die voor de stad Breda een grote rol heeft gespeeld. Zie onderstaande lijst voor de verschillende onderwerpen. Laat elk groepje één onderwerp kiezen waar ze onderzoek naar gaan doen. In de boekjes van de speurtocht en op internet kunnen de leerlingen veel informatie vinden. Het is belangrijk dat de kinderen een goede beschrijving geven van het onderwerp en eventueel jaartallen of personen noemen die aan het onderwerp gekoppeld zijn. Van de gevonden informatie maken de groepjes een goedlopend verhaal en bereiden ze zich voor om ten slotte een kleine presentatie te geven in de klas.

Onderwerpen:

- Filips Willem van Oranje-Nassau
- Maurits van Oranje-Nassau (broer van Filips Willem)
- Tachtigjarige Oorlog
- List met het Turfschip
- Filips II (Spaanse koning)
- Anna van Buren (moeder van Filips Willem)
- Johanna van Polanen
- Het Begijnhof
- Willem van Oranje-Nassau (vader van Filips Willem)
- Hendrik III van Nassau
- Spanjaardsgat
- Park Valkenberg
- De Grote Kerk